Rok VIII. Warszawa, 15 lutego 1926 r. Nr. 3.

MŁYNARZ POLSKI

ORGAN ZWIĄZKU MŁYNARZY POLSKICH

WYCHODZI DWA RAZY MIESIĘCZNIE REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, N.-ŚWIAT 70

Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 11 do 2 pp. Administracja czynna od godz. 10 do 3 pp.

WARUNKI PRENUMERATY:	Ogłoszenia przyjmuje	NUMER NASZEGO KONTA w P. K. O.
Dla członków Zw. Mł. Pol. kwart. 4 zł. Dla nie członków „ 6 „	Redakcja „Młynarza Polskiego" Nowy-Świat 70, tel. 277-45.	1615

Baczność!

Do wszystkich Zarządów Oddziałów Zw. Młyn. Polskich.

W związku z ustawą z d. 29 grudnia 1925 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku, treść której podaliśmy w pierwszym numerze „Młynarza" na stronie 8-ej, mogą być powoływane komisje fachowe i komisje obywatelskie.

Komisje Fachowe mają współdziałać z miejscowemi władzami i wydawać opinje co do regulowania:

przemiału zbóż chlebowych i wypieku,

ceny przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów, jakoteż odzieży i obuwia na zasadzie kosztów produkcji i gospodarczo usprawiedliwionych kosztów wymiany,

obrotu handlowego przedmiotów powszedniego użytku wyżej wyszczególnionemi.

Komisje obywatelskie przy Starostwach mają orzekać na żądanie władz administracyjnych I instancji, czy nie nastąpiło przekroczenie przepisów rozporządzenia przez przemysł lub handel. **Nieprzychylna opinja komisji obywatelskiej powoduje pociągnięcie winnego przekroczenia do odpowiedzialności karnej.**

Z czego widzimy, że kompetencje komisji fachowych i obywatelskich są szerokie i bardzo ważne dla młynarstwa; nie należy je więc bagatelizować. Wobec powyższego winniśmy się liczyć z możliwością zaproszenia ze strony władz administracyjnych przedstawienia z ramienia miejscowych Oddziałów Zw. Młynarzy kandydatów do komisji.

Nawoływania nasze do wszystkich członków, ażeby się skupiać i organizować bez względu na to, czy na razie jest to koniecznem i potrzebnem, nie zawsze osiągało skutek.

Poważna większość Pp. Młynarzy uważa, że zrzeszenie się jest zupełnie zbytecznem i bezcelowem, podczas gdy my uprzedzaliśmy, **że należy być zawsze zwartymi i gotowymi i do pracy lub obrony, że mieliśmy rację — dowodzi chwila obecna.**

W myśl ustawy i projektowanych rozporządzeń, o których nasi czytelnicy znajdą dalej szczegółowe sprawozdanie, na Oddziały nasze **może przypaść wielka i odpowiedzialna praca — przedstawienia swoich kandydatów do komisyj.**

Należy więc w ramach Oddziału skupić się, skoordynować wszystkie nasze wysiłki ku skutecznej obronie interesów młynarstwa. Nie dopuśćmy, ażeby w komisjach obywatelskich zasiadły i **zabierały głos jednostki, nie mające nic wspólnego z młynarstwem.** A nastąpić to może w tych powiatach, w których młynarze zgoła nie są zorganizowani, a o ile są zjednoczeni, nie wykazują żadnych prac organizacyjnych, nie przejawiają absolutnie tendencji rozwojowych. Z takiemi Oddziałami, rzecz prosta, nikt nie może poważniej się liczyć i trudno zaiste wymagać, ażeby urzędy administracyjne zwracały się do Oddziałów, które nie przedstawiają żadnej siły moralnej i prawnej.

W celu niedopuszczenia do kompromitacji organizacji młynarstwa polskiego, przesłaliśmy w tych dniach do Oddziałów, nie wykazujących działalności, specjalne listy uświadamiające o powyższem.

Panowie Młynarze! winniście we własnym interesie wykazać solidarność i inicjatywę.

Pamiętać przytem musimy, że Zarząd Główny z racji swej powagi zmuszony będzie te Oddziały, które faktycznie nie mają prawa reprezentować miejscowego młynarstwa, uważać za nieistniejące i o powyższem zawiadomi odnośne władze.

Od Prezesów i wogóle odpowiedzialnych naszych Członków w Oddziałach zależy, by tej ewentualności możliwie uniknąć.

Kronika

PRZENOSZENIE FABRYK ŁÓDZKICH DO RUMUNJI.

Wobec stopniowego zamierania przemysłu łódzkiego, z racji kryzysu gospodarczego, kilkanaście większych i mniejszych zakładów fabrycznych bawełnianych i półbawełnianych przeniosło się w roku ubiegłym z Łodzi do Rumunji.

Zakłady te w Kobusji, Bukareszcie i Czerniowcach zatrudniają około 400 wykwalifikowanych robotników polskich. Robotnicy ci wyjechali z Łodzi wraz z rodzinami. Obecnie rząd rumuński odmawia udzielania wiz wjazdowych do Rumunji takim robotnikom oraz żąda montowania nowych maszyn.

Wskutek tego przenoszenie zakładów fabrycznych i uzyskiwanie odpowiednich wiz natrafia na znaczne trudności.

ZAPŁATA PODATKÓW ZBOŻEM.

W związku z obecnym przesileniem na rynku pieniężnym, cłem eksportowem na pszenicę i uchwaloną ostatnio reglamentacją wywozu żyta, rolnicy pozbawieni są możności spieniężenia znacznej części tegorocznych zbiorów drogą bądź sprzedaży zboża, względnie uzyskania taniego kredytu pod jego zastaw.

Wobec tego rolnicy znajdują się w wielkich trudnościach płatniczych i nie są w stanie uiszczać w terminie należności podatkowych, a w szczególności podatku gruntowego i majątkowego.

Mając to na uwadze, Ministerstwo Skarbu wydało zarządzenie urzędom skarbowym, aby w wypadkach, gdy zajęto u rolników zapasy zboża (żyta i owsa) w ilości conajmniej 1 wagonu, wyznaczały niezwłocznie jednomiesięczny termin licytacji, licząc od dnia wysłania zawiadomienia o takowej i zawiadomić o tem najbliższe Dowództwo Okręgu Korpusu, podając w zawiadomieniu imię i nazwisko płatnika, dokładne oznaczenie majątku, wysokość należności podatkowych, ilość zajętego zboża (żyta i owsa), termin i miejsce licytacji.

Na podstawie powyższych zawiadomień zwrócą się przedstawiciele Intendentury do odnośnego płatnika z propozycją dobrowolnego zakupu zboża według cen rynkowych w drodze bezgotówkowego przelewu należności za zboże na poczet podatków gruntowego i majątkowego i w razie zgody płatnika porozumieją się niezwłocznie z właściwym Urzędem skarbowym co do zdjęcia sekwestru z zajętego zboża celem umożliwienia sprzedaży takowego Intendenturze.

W przeciwnym razie licytacja dojdzie do skutku w wyznaczonym terminie i Intendentura będzie nabywała zboże z licytacji.

Równocześnie Urzędy Skarbowe przesyłają do Dow. Ok. Korp. wykazy większych właścicieli ziemskich, zalegających z kwotami podatków gruntowego i majątkowego w równowartości conajmniej jednego wagonu żyta lub owsa, a posiadającym znaczniejsze zapasy zboża.

Za należność podatku majątkowego uważa się $^1/_4$ część różnicy wykazanej do zapłaty w nakazach płatniczych w roku 1925.

Co do trybu postępowania kasowego w powyższej sprawie, mają być wydane odrębne zarządzenia.

WSKAŹNIK DROŻYZNIANY.

Dnia 3 stycznia rk. bież. obradowała Komisja do badania zmian kosztów utrzymania przy głównym urzędzie statystycznym.

Komisja orzekła, że koszty utrzymania, w stosunku do poprzedniego wskaźnika z grudnia roku zeszłego zmniejszyły się o 2,04%.

MĄKA PSZENNA.

Na pszenną mąkę panuje na rynku warszawskim tendencja utrzymana. Krajowa mąka pszenna sprzedawana jest po 68 — 72 groszy za 1 kg. w zależności od gatunku w sprzedaży półhurtowej na worki, cena zaś mąki amerykańskiej waha się od 75 — 80 groszy za 1 kg. Rynek jest dostatecznie zaopatrzony we wszelkie gatunki mąki pszennej. Warunki kredytowe są w dalszym ciągu utrudnione, tylko nieliczni nabywcy korzystają przy zakupie krajowej z 3 —4-dniowego kredytu, przy amerykańskiej zaś z 2-dniowego.

Piekarze używają wyłącznie krajowej mąki pszennej. Ostatnio wpłynęły oferty na dostawę mąki pszennej rosyjskiej, której 2 wagony przybyły już obecnie do Warszawy.

WYWÓZ PSZENICY.

Eksporterzy pszenicy uzyskiwali ostatnio 160 pensów za kg. cif port, co przy kursie 35 zł. 60 gr. odpowiada cenie 47 zł. za 100 kg. cif port angielski. Dzięki wprowadzeniu cła wywozowego w wysokości 15 zł. od 100 kg., wywóz pszenicy przy cenie wewnętrznej 36 — 37 zł. nie wytrzymuje kalkulacji, wobec czego nowe tranzakcje nie są zawierane.

Niestety jednak wprowadzenie opłat wywozowych nastąpiło bodaj zapóźno. Przed wprowadzeniem bowiem powyższej opłaty, wywieziono z kraju tak znaczne ilości pszenicy, iż nie jest jeszcze rzeczą pewną, czy pozostałe w kraju jej ilości — pokryją całkowicie zapotrzebowanie, aż do nowych zbiorów i czy nie trzeba będzie uciec się do ponownego importu znacznych ilości mąki amerykańskiej, który to import, zastosowany w zeszłym roku gospodarczym, był jedną z ważniejszych przyczyn zachwiania się naszego bilansu.

ZYSKOWNOŚĆ WYWOZU ŻYTA W CZASIE SPADKU ZŁOTEGO.

Jak poważne zyski ciągnęli eksporterzy żyta w ostatnich czasach, dowodzą cyfry następujące: w grudniu 1925 r. eksporterzy nasi otrzymywali za żyto po 3.20 — 3.30 dolara za kwintal loco Tczew, co przy kursie (w okresie spadku złotego) 10 zł. za 1 dolara wynosiło 32 — 33 zł. W tym samym czasie cena żyta na rynkach krajowych nie przekraczała 24 — 25 zł. Doliczając do tego przeciętny fracht do Tczewa (22 zł.) otrzymujemy 26 — 27 zł. franco Tczew. Premja eksportowa na wywozie żyta stanowiła więc poważną kwotę.

Ofiarowanie niższych cen przez importerów wywołane jest dobrym urodzajem w Europie i w krajach zamorskich, oraz zwiększonej z tego powodu podaży żyta na rynkach światowych. Eksport żyta mógłby być wznowiony jedynie w razie obniżenia się obecnych cen żyta u nas.

WYWÓZ ŻYTA.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, urodzaj w roku 1924/25 wyrażał się produkcją 653.850 wagonów 10 tonowych zboża. Jeżeli od tej ilości odjąć 90.000 wagonów (w zaokrągleniu) ziarna na wysiew, otrzymamy w rezultacie 563.850 wagonów żyta na cele spożycia wewnętrznego i na ewentualny eksport.

Przyjmując zaludnienie Polski w wysokości 29.300.000 osób i normę spożycia w wysokości 175 kg. na głowę, otrzymamy 512.750 wagonów zapotrzebowania żyta na spożycie wewnętrzne. Teoretyczna przeto nadwyżka wynosi 51.000 wagonów.

Do 1 stycznia r. bież. wywieziono zagranicę według danych Gł. Urz. Statyst. ogółem 18.000 wagonów, pozostaje więc jeszcze 33.100 wagonów. Niema więc obaw, aby w następnych miesiącach mógł się okazać brak żyta na rynku nawet przy dalszym eksporcie żyta, mając na uwadze wywóz dotychczasowy przeciętnie 3.000 wagonów miesięcznie.

Eksport żyta wynosił w stosunku do **wartości całego wywozu** w październiku 3,7%, w listopadzie 2,9%.

W grudniu, pomimo pomyślnej konjunktury dla eksporterów wobec spadku złotego, wywóz żyta wynosił 3.230 wagonów 10 tonowych, co stanowi nieco mniej od przeciętnej za okres od sierpnia do grudnia 1925 r.

Wobec znacznej poprawy w styczniu i lutym r. b. kursu złotego, dalsze zawieranie nowych tranzakcji eksportowych żyta napotyka na poważne trudności. Również ze względu na niemożliwość ustalenia w chwili obecnej ścisłej wysokości przypuszczalnych zbiorów w bieżącym roku gospodarczym, należy liczyć się **z koniecznością utrzymania, do czasu nowych zbiorów, pewnych rezerw żyta zwłaszcza, że cyfry Gł. Urz. Stat. mogą być niezupełnie jeszcze pewne.**

PŁACE MŁYNARZY W WARSZAWIE OD DNIA 5 LUTEGO 1926 R.

Inspektorat Pracy I Okręgu zakomunikował, że zgodnie z §§ 1 i 2 umowy z dnia 5/XI 25 r. wobec ustalenia w dniu 3 b. m. na posiedzeniu Komisji przy Głównym Urzędzie Statystycznym zniżki drożyzny za m. styczeń r. b. na 2,04, stawki młynarzy winny wynosić:

Kategorja.	Płace od 5.1.26 r. Zł.	2 proc.	Płace od 4.II. 1926 r. tygodniowo Zł.	dziennie Zł.
I.	66.68	1.33	65.35	10.80
II.	63.46	1.27	62.19	10.37
III.	57.84	1.16	56.63	9.45
IV.	35.49	—.71	34.78	5.80

POŻYCZKI DLA PRZEMYSŁU Z FUNDUSZU BEZROBOCIA.

Wojewoda kielecki p. Manteufel zaproponował udzielanie pożyczek tym zakładom przemysłowym, któreby pragnęły uruchomić swe warsztaty pracy, a nie czynią tego z braku koniecznego kapitału obrotowego. Pożyczki te musiałyby być równe sumom, któreby były wydatkowane na pomoc takiej liczbie robotników, jaką zakład zdoła zatrudnić.

W związku z tą propozycją przemysłowcy wysuwali dezyderaty, aby pożyczki takie mogły być utrzymane w wysokości rzeczywistych kosztów robocizny, a przynajmniej 5 złotych robotnika dziennie. Wiele zakładów przemysłowych zgłosiło gotowość uruchomienia fabryk w wypadku zyskania tych pożyczek.

Zasada obrócenia funduszów, mających być rozdanymi na cele produkcyjne, jest bezsprzecznie zdrową.

Dział Prawno-Informacyjny

KALENDARZYK PODATKOWY NA LUTY ROKU BIEŻ.

W miesiącu lutym przypadają do zapłaty następujące podatki bezpośrednie:

1) podatek od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich za IV kw. roku poprzedniego;

2) 15-go wpłata podatku od obrotu z poprzedniego miesiąca przez przedsiębiorstwa handlowe I — II kategorji i przemysłowe I — IV kategorji;

3) podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — w ciągu 7-miu dni, licząc od dnia dokonania potrącenia podatku;

4) do 15-go wpłata podatku majątkowego przez właścicieli domów, korzystających z odroczeń.

Nadto płatne są podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy z terminem płatności na miesiąc luty.

UZUPEŁNIAJĄCE ROZPORZĄDZENIE W SPRAWIE USTANOWIONEGO CŁA WYWOZOWEGO OD PSZENICY.

W Dzienniku Ustaw R. P. z dnia 26 stycznia bież. r. Nr. 8, poz. 56 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 22 stycznia 1926 r. o uzupełnieniu rozporządzenio z dn. 16 stycznia 1926 r. w sprawie ustanowienia cła wywozowego od pszenicy.

Rozporządzenie z dnia 16 stycznia uzupełnia się następującym końcowym ustępem:

„Na czas do dnia 20 lutego 1926 r. włącznie od pszenicy załadowanej na obszarze celnym Rzeczypospolitej Polskiej na wagon do wywozu zagranicę najpóźniej w dniu 25-ym stycznia 1926 r. i zaopatrzonej w zaświadczenia walutowe cło nie będzie pobierane.

Rozporządzenie powyższe wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i stosuje się również do transportów pszenicy wywożonych zagranicę do dnia 20 stycznia 1926 r.".

PRZERACHOWANIE POŻYCZEK PAŃSTWOWYCH Z ROKU 1918 i 1920.

W Nr. 17 na str. 8 — 9 „Młynarza Polskiego" z roku ubiegłego podana została w skróceniu ustawa, ogłoszona w Dz. Ust. Nr. 90 z dn. 20 lipca 1925 r., uzupełniająca rozporządzenie Prezydenta Reczypospolitej z dn. 17 marca 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań skarbu Państwa z tytułu pożyczek państwowych i konwersji tych pożyczek, oraz rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 28 grudnia 1924 r. (Dz. Ust. 114 poz. 1021).

Przypominamy, **że pierwonabywcy asygnat** z roku 1918, pożyczki wewn. długoterminowej 5% z roku 1920 i wewn. poż. krótkoterminowej 5% z r. 1920 **mają prawo do wyższej konwersji z warunkiem jednak,**

że do 1 kwietnia 1926 r. złożą podanie do Urzędu Pożyczek Państwowych (Warszawa, Senatorska 29), załączając: a) oryginalne asygnaty i b) zaświadczenie instytucji, w której pożyczka ta została nabyta, co do terminu nabycia.

Ażeby tym wszystkim, którzy mają prawo ubiegania się o wyższe przerachowanie, a dotąd tego nie uczynili ułatwić sprawę i oszczędzić kosztów, podaje się następujący wzór podania (bez opłaty stempla), które należy przesłać pocztą, listem poleconym do Warszawy.

Do

Urzędu Pożyczek Państwowych

Warszawa,
ul. Senatorska 29.

Podanie.

Niniejszem proszę o przyznanie mi wyższego przerachowania pożyczek państwowych z roku 19..... nabytych przezemnie w roku .... miesiąca ..... na ogólną sumę Mkp...........

Jednocześnie oświadczam, że zgłoszone do wyższego przerachowania pożyczki nie były przezemnie lombardowane (o ile były, należy wskazać w której instytucji i w którym roku zostały spłacone), i że do Konwersji przedłożyłem te same obligacje, które nabyłem w dniu..... r... w .... Obligacje pożyczki konwersyjnej dotychczas posiadam w następujących odcinkach (podać numery i wartość w złotych).

Załączam:

1) Zaświadczenie o danie nabycia podanych wyżej pożyczek (z Banku lub Urzędu),

2) Zaświadczenie instytucji, która konwersji dokonała.

Miejscowość zamieszkania z dokładnym adresem i datą.

podpis ....

Kto natomiast nie dokonał jeszcze dotąd pierwszej konwersji do dnia 31 grudnia 1925 r. na złote, ten niech wniesie takie same podanie do Urzędu Pożyczek z następującemi zmianami, zamiast — „do konwersji, przedłożyłem winien napisać — „do konwersji przedkładam". Zamiast wysłać w załączeniu zaświadczenie instytucji, która konwersji dokonała, a które odpada, — winien załączyć do podania nabyte w r. 1918 lub 1919 asygnaty lub też obligacje, długo i krótkoterminowej pożyczki.

Kto posiada dotychczas świadectwo tymczasowe na którąkolwiek z tych pożyczek i pierwszej konwersji nie dokonał, wystarczy, że dołączy do podania owe świadectwo tymczasowe. Żadnych innych dowodów wówczas nie potrzeba, bo na świadectwie jest to co potrzeba wyszczególnione to jest imię i nazwisko nabywcy oraz miesiąc i rok nabycia.

Instytucje i banki zaświadczenia potrzebne wydają bezpłatnie.

Ustawa o konwersji dodatkowej nie rozciąga się na posiadaczy asygnat obligacyjnych, względnie świadectw tymczasowych, którzy na zastaw tych tytułów zaciągali pożyczki w markach polskich w instytucjach kredytowych, tak państwowych, jak prywatnych. O ile jednak zaciągnięte pożyczki były spłacone do dnia 1 kwietnia 1921 r. posiadaczom obligacji przysługuje prawo do dodatkowej konwersji w myśl ustawy, po potrąceniu od wartości skonwertowanych obligacji zysku, osiągniętego na spadku waluty polskiej w czasie korzystania z pożyczki.

LUSTRACJA PRZEDSIĘBIORSTW.

Wobec upływu terminu na nabywanie świadectw przemysłowych władze skarbowe zapowiadają rozpoczęcie lustracji przedsiębiorstw niezwłocznie po dniu 1 lutego bież roku.

Lustracji dokonywać będą naczelnicy urzędów skarbowych, ich zastępcy lub też urzędnicy, delegowani przez dyrektora izby skarbowej.

Celem lustracji jest: 1) zebranie danych do należytego obliczenia podatku przemysłowego, 2) sprawdzenie, czy wszystkie przedsiębiorstwa posiadają właściwe świadectwa przemysłowe.

Podczas lustracji zwrócona będzie szczególna uwaga na:

a) znaczenie pod względem handlowym miejscowości, względnie dzielnicy, w której znajduje się przedsiębiorstwo;

b) pomieszczenie, zajmowane przez przedsiębiorstwo (ilość pokojów, urządzenie, umeblowanie, wysokość komornego i t. p.);

c) ilość pracowników i robotników;

d) ilość, rodzaj i siłę maszyn i narzędzi;

e) ilość dni pracy w przedsiębiorstwie;

f) w przedsiębiorstwach handlowych ilość i wartość towarów oraz przeciętny targ dzienny.

Dokonywujący lustracji urzędnicy mają prawo:

1) przeprowadzać oględziny wszystkich zakładów i należących do nich składów;

2) przeglądać i badać szczegółowo ksiągi handlowe i wszelkie inne zapiski i dokumenty, dotyczące obrotu.

W razie powzięcia wiadomości o potajemnem prowadzeniu handlu lub przemysłu w lokalach, nieposiadających charakteru zakładów handlowych lub przemysłowych, albo o przechowywaniu ksiąg handlowych w takich lokalach, urzędnikom przysługuje prawo do ich rewizji.

Lustracja powinna być dokonana w obecności przedsiębiorcy lub jego zastępcy, a w razie ich nieobecności — wobec powołanej na świadka osoby postronnej.

Lustracje dokonywane będą w godzinach funkcjonowania przedsiębiorstw, a dokonywanie ich nie powinno przeszkadzać w normalnej pracy.

W razie ujawnienia przekroczenia ustawy o podatku przemysłowym lustrator sporządza odnośny protokół, który obowiązany jest przedstawić przedsiębiorcy. Przedsiębiorca ma prawo niezwłocznie lub też w ciągu najbliższych 8 dni złożyć do protokółu swoje wyjaśnienia.

Przyczem zaznaczamy, że za wykupienie niewłaściwego świadectwa przemysłowego kara wynosi do wysokości 3-krotnej kwoty, stanowiącej różnicę między ceną właściwego, a posiadanego świadectwa przemysłowego.

Za niewykupienie świadectwa wogóle grozi kara od 3 do 20-krotnej kwoty za nieuiszczone świadectwo.

Panowie Młynarze popierajcie Waszą Organizację Fachową

Z Życia Związkowego

SEKCJA MŁYNÓW HANDLOWYCH.

PROJEKTY POWOŁANIA KOMISJI FACHOWYCH W ZWIĄZKU Z ROZPORZĄDZENIEM RADY MINISTRÓW O UREGULOWANIU CEN PRZETWORÓW ZBÓŻ CHLEBOWYCH, MIĘSA ORAZ ODZIEŻY I OBUWIA.

W 1-szym numerze „Młynarza Polskiego" z dn. 17 stycznia na stronie 8 podaliśmy treść ustawy o zebezpieczeniu przedmiotów powszedniego użytku.

W myśl tej ustawy Rada Ministrów upoważniona jest po wysłuchaniu opinji czynników fachowych do regulowania: a) wywozu, b) przemiału, c) cen i d) obrotu po wysłuchaniu opinji czynników fachowych.

Winni przekroczenia ulegną karze od 6 tygodni i grzywny do 10.000 zł., lub jednej z tych kar.

Właściwemi do orzekania są władze administracyjne I instancji. W sprawach o przekroczeniu rozporządzeń, wydanych na podstawie punktów c) i d) władze administracyjne orzekać będą po wysłuchaniu opinji Komisji Obywatelskich.

W związku z powyższem Rząd opracował projekt o powołaniu Komisji — **na który wszakże sfery przemysłowe młynarskie zgodzić się nie mogły i wysunęły własne projekty,** jak również **złożyły odpowiedni memorjał** p. Ministrowi Spraw Wewnętrznych, wyjaśniający stanowisko młynarstwa.

Tekst pierwiastkowy projektu rządowego, memorjał Młynarstwa i 2 projekty nasze poniżej podajemy.

PROJEKT RZĄDOWY.

Rozporządzenie Rady Ministrów.

o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz odzieży i obuwia przez wyznaczanie cen.

Na mocy art. 1 p. c. ustawy z dnia 29 grudnia 1925 roku o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. Ust. Nr. 1, poz. 2 r. 1926) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Ceny na mąkę, pieczywo, mięso, słoninę, smalec i wyroby masarskie, jako też na odzież i obuwie, na zasadzie kosztów produkcji i gospodarczo usprawiedliwionych kosztów wymiany, będą ustalane w myśl przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 2.

Zarządy gmin miejskich i tych gmin wiejskich. które uprzednio uzyskają na to zgodę Wojewodów, wyznaczają ceny na przedmioty powszedniego użytku, wymienione w § 1 niniejszego rozporządzenia, po wysłuchaniu miejscowej Komisji do badania cen.

Zarządy gmin określą rodzaje (gatunki) przedmiotów, na które będą wyznaczane ceny. Wyznaczać ceny można tylko na te rodzaje przedmiotów, które na miejscowym rynku są masowo spożywane (użytkowane).

Co do cen na odzież i obuwie, to mogą być wyznaczane ceny jedynie na odzież i obuwie gotowe. t. j. nie wykonane bezpośrednio na zamówienie spożywcy.

Zarząd gminy jest obowiązany powziąć decyzję co do wyznaczania cen również na wniosek miejscowych korporacji, zrzeszeń i organizacji społecznych.

§ 3.

Komisje do badania cen powołuje kierownik Zarządu gminy. Komisja składa się z 6-ciu osób, z których 3 reprezentują (rolnictwo, przemysł i handel), 3 zaś spożywców w osobach przedstawicieli związków robotniczych (pracowniczych) i spółdzielni spożywców.

§ 4.

Członków Komisji delegują, na wezwanie kierownika gminy miejskiej, lub wiejskiej, właściwe związki i zrzeszenia, przyczem jednocześnie wyznaczają zastępców. Gdzie związków (zrzeszeń) brak, członków Komisji powołuje Zarząd gminy z pośród osób nieposzlakowanych. Tenże Zarząd gminy powołuje członków Komisji w razie niedelegowania we wskazanym terminie przez właściwe związki i zrzeszenia.

§ 5.

Do zakresu działania Komisji do badania cen należy:

1) opinjowanie o cenach na mąkę, pieczywo, mięso, słoninę, smalec i wyroby masarskie, jako też na odzież i obuwie na zasadzie kosztów produkcji i gospodarczo usprawiedliwionych kosztów wymiany.

2) sprawdzanie kalkulacji cen składanych Komisji przez wytwórców i kupców.

3) wydawanie opinji na żądanie sądów, władz administracyjnych i instytucji publicznych.

§

Posiedzenie Komisji do badania cen zwołuje, w miarę potrzeby, lub na żądanie 3-ch członków Komisji, kierownik gminy, względnie jego zastępca, którzy przewodniczą Komisji, jednażke nie biorą udziału w głosowaniu. Przewodniczący Komisji zwołuje posiedzenie w ciągu 3-ch dni od postawienia żądania przez 3-ch członków Komisji. Wniosek Komisji zostaje przyjęty, o ile otrzyma większość głosów. Głosowanie nad wnioskiem odbywa się w obecności conajmniej 2-ch członków.

W razie potrzeby Komisja może wezwać rzeczoznawców z pośród osób nieposzlakowanych.

§ 7.

Zarząd gminy wyznaczy ceny w ciągu 48 godzin od powzięcia wniosku przez Komisję, kierownik zaś Zarządu gminy poda je do publicznej wiadomości najpóźniej w ciągu 24 godzin, przyjętym w danej miejscowości zwyczajem. Dzień i sposób ogłoszenia wyznaczonych cen odnotowuje kierownik Zarządu gminy, względnie jego zastępca, na protokóle uchwały Komisji. Odpis protokółu winien być przesłany do władzy nadzorczej gminy.

§ 8.

Od uchwały Zarządu gminy przysługuje każdemu z członków Komisji do badania cen prawo odwołania się w terminie 3-dniowym od daty ogłoszenia uchwały do właściwej władzy nadzorczej, która decyduje ostatecznie.

§ 9.

Władza nadzorcza właściwej gminy ma prawo:

1) polecić Zarządowi gminy wyznaczenie cen, lub powzięcie decyzji co do potrzeby tego wyznaczania.

2) uchylić decyzję Zarządu gminy. Decyzja uchylająca władzy nadzorczej musi być należycie umotywowana,

3) rozwiązać Komisję z równoczesnem poleceniem bezzwłocznego powołania nowej Komisji w innym składzie członków.

§ 10.

Winni przekroczenia cen, oznaczonych w myśl niniejszego rozporządzenia ulegną karze według art. 3, 4 i 5 ustawy o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku.

§ 11.

Władze administracyjne I-ej instancji, **przed wydaniem orzeczeń karnych za przekroczenia**, przewidziane w tem rozporządzeniu, powinny w każdej sprawie wysłuchać opinji Komisji do badania cen, utworzonej w myśl § 3 niniejszego rozporządzenia.

Niniejsze rozporządzenie obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem części górnośląskiej Województwa Śląskiego.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

DO PANA MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

w miejscu.

MEMORJAŁ.

Na konferencji z dnia 29-go b. m., zwołanej przez Wydział Aprowizacyjny Min. Spraw Wewn., nie mieliśmy możności zajęcia wyczerpującego stanowiska wobec projektu Rozporządzenia Rady Ministrów do Ustawy z dnia 29-go grudnia 1925 r. (D. U. R. P. Nr. 1 poz. 2, r. 1926), albowiem na samej konferencji niemożliwe było dokładne zapoznanie się z tym projektem, ani też porozumienie się w sprawach wątpliwych z terytorjalnemi związkami, wobec czego już na konferencji zgłosiliśmy zastrzeżenie późniejszego określenia naszego stosunku do tego projektu, co też czynimy.

Na wstępie musimy podkreślić z całym naciskiem, że projektowane rozporządzenie Rady Ministrów **jest w obecnej chwili** wogóle nieaktualne, wobec zmiany tych warunków gospodarczych jakie towarzyszyły Ustawie z dnia 29-go grudnia 1925 r. w chwili jej uchwalenia.

Ustawa ta ma na celu zaopatrzenie rynku wewnętrznego w przedmioty powszedniego użytku, tudzież zapobieganie i przeciwdziałanie zwyżce cen na te przedmioty.

Od chwili uchwalenia tej Ustawy, pod wpływem zmienionych warunków gospodarczych, ceny produktów powszedniego użytku wykazują stale tendencję zniżkową, i zwyżki cen niema.

Co się zaś tyczy zaopatrzenia rynku wewnętrznego w przedmioty powszedniego użytku, to zaopatrzenie to jest tak intensywne, że cały szereg zakładów przemysłowych (młyny, fabryki obuwia, bielizny i ubrań) zmuszony jest ograniczyć, a nawet wstrzymać zupełnie produkcję z braku rynków zbytu, co dowodzi raczej przeładowania rynku wewnętrznego tymi artykułami, aniżeli braku.

Powyżej naprowadzone okoliczności stwierdzają zupełny brak istotnych wymogów ustawowych do wydania projektowanego art. I ustawy.

Przechodząc do omawiania samego projektu rozporządzenia, pozwalamy sobie zwrócić uwagę, że w myśl art. 1, powołanej ustawy Rada Ministrów upoważniona jest do regulowania cen po wysłuchaniu **opinji czynników fachowych**, natomiast **w sprawach o przekroczenia rozporządzeń**, wydanych na podstawie punktów c) i d) art. 1 orzeczenia władz administracyjnych następują po wysłuchaniu **opinji Komisji Obywatelskich**, w ustawowo unormowanym składzie przedstawicieli konsumentów, handlu, rolnictwa i przemysłu.

Zakres działania więc czynników fachowych odnosi się do regulowania cen, natomiast Komisje Obywatelskie uprawnione są jedynie do opinjowania w sprawach o przekroczenia rozporządzeń w tym zakresie wydanych.

Przedstawiony nam na konferencji z dnia 29-go ub. m. projekt łączy funkcje regulowania cen i opinjowania o przekroczeniach w jedno, powierzając tę czynność Komisjom Obywatelskim, których skład, odpowiedni może dla orzekań o przekroczeniach, nie może być jednak uważany za wyraz opinji czynników fachowych.

Ustawa z dnia 29-go grudnia 1925 r., upoważnienie w zakresie regulowania cen powierzyła Radzie Ministrów, a więc najwyższej władzy wykonawczej Państwa. Uprawnienia te bowiem są tak poważnej natury i o tak decydującem nieraz znaczeniu dla naszego całego życia gospodarczego, że najmniejszy błąd w tym zakresie, jak np. ustalenie ceny niżej kosztu własnego, poza poważną szkodą materjalną, wyrządzoną poszczególnym przedsiębiorstwom, spowodować może ruinę danej gałęzi przemysłowo-handlowej, przyczyniając się **nie** do zabezpieczenia podaży, lecz do zmniejszenia podaży poszczególnych produktów, a więc do handlu pokątnego, co zatem idzie wzrostu drożyzny i częściowego sparaliżowania życia gospodarczego.

Wykonywanie tej odpowiedzialnej i niebezpiecznej funkcji może Rada Ministrów powierzyć niższym organom administracyjnym, ale z warunkiem jednak uprzedniego bezwzględnego zabezpieczenia się, aby organy te kierowały się zgodnie z ustawą z opinją czynników fachowych. Reprezentacje spożywców nie mogą być uważane za czynniki fachowe, gdyż nie można od nich wymagać by znali dokładnie metody produkcji i elementy kalkulacyjne.

Gdyby reprezentacje spożywców miały wchodzić w skład Komisji Fachowych opinjujących o cenach, to bez dokładnej znajomości kalkulacji i wogóle przedmiotu będą one stale dążyć do ustalania cen jaknajniższych, czego sądzimy nie możnaby było nazywać opinją czynników fachowych.

Wobec tego **opinja czynników fachowych** w duchu ustawy może być jedynie opinją tych, którzy znają dokładnie koszta produkcji i wymiany, a więc reprezentantów przemysłu i handlu. Taką też była dotychczasowa praktyka we wszystkich czynnościach

Rządu, które dotyczyły kontroli cen, niema więc żannego powodu, któryby nakazywał odstąpienie od niej.

W razie jakichkolwiek wątpliwości i potrzeby skontrolowania czy dane przedłożone przez czynniki fachowe — tyczące się poszczególnych elementów kalkulacji — są prawdziwe, Władza może o tem się przekonać żądając administracyjnie udokumentowania przedłożonych danych i nie potrzebuje do tego pomocy spożywców.

Pod powyższym kątem widzenia także należy stanowczo przeciwstawić się w powoływaniu reprezentacji rolnictwa do Komisji Fachowych opinjujących o cenach, gdyż rolnicy nie znają się fachowo na kosztach produkcji i wymiany przetworów ze zboża, bydła, obuwia czy odzieży.

Przyjmując pod uwagę wyłuszczone wyżej motywy, wyjaśniające przedewszystkiem nieaktualność wydania w obecnej chwili omawianego rozporządzenia, i mając na względzie:

1) wprowadzenie w życie ustawy z dnia 29-go grudnia 192 5r. tylko w miarę rzeczywistej potrzeby i na terenie tych tylko gmin, gdzie się okaże tego potrzeba,

2) uniemożliwienie niekompetentnym czynnikom decydowania w sprawach im obcych,

3) uzależnienie egzystencji zakładów przemysłowych i handlowych tylko od decyzji czynników fachowych, pozwalamy sobie na wypadek, gdyby w przyszłości nastały ustawowe warunki wydania takiego rozporządzenia złożyć w załączeniu uwagi **w formie dwóch projektów Rozporządzeń** Rady Ministrów, a mianowicie:

o powołaniu w myśl ustawy:

a) Komisji Fachowych do opinjowania w sprawach o regulacji cen, i

b) Komisji Obywatelskich, do opinjowania w sprawach o przekroczenia rozporządzeń, wydanych na podstawie punktów c) i d) art. 1 ustwy z dn. 29-go grudnia 1925 r.

Warszawa, dn. 5 lutego 1926 r.

Niżej podajemy tekst 2 wyżej omawianych projektów:

PROJEKT O POWOŁANIU KOMISJI OBYWATELSKICH.

Rozporządzenie Rady Ministrów

o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz odzieży i obuwia.

Na mocy art. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 1925 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (D. U. R. P. Nr. 1, poz. 2, r. 1926) zarządza się, co następuje:

§ 1.

W gminach wiejskich i miejskich, przy których stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia — 1926 r. (D. U. R. P. Nr. , poz. , r. 1926) powstały Komisje Fachowe, powołane zostają przy władzach administracyjnych Komisje Obywatelskie do opinjowania w sprawach o przekroczenia rozporządzeń, wydanych na podstawie punktów c) i d) art. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1925 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku.

§ 2.

Komisja składa się najmniej z 6-ciu osób, miejscowych obywateli, z których zawsze połowę reprezentują w równej liczbie rolnictwo, przemysł i handel, połowę zaś spożywców w osobach przedstawicieli związków robotniczych (pracowniczych) i spółdzielni spożywców.

§ 3.

Członków Komisji Obywatelskich delegują, na wezwanie władzy administracyjnej, właściwe związki i zrzeszenia, przyczem jednocześnie wyznaczają zastępców, mających prawo uczestniczenia we wszystkich posiedzeniach Komisji Obywatelskich z głosem doradczym.

Gdzie brak lokalnych związków lub zrzeszeń, Wojewodowie wskazują związki lub zrzeszenia terytorjalne, które mają prawo wysyłania delegatów do Komisji Obywatelskiej.

W razie niedelegowania przez właściwe związki i zrzeszenia członków do Komisji Obywatelskiej, członków tych mianuje władza administracyjna z pośród osób fachowych i zgodnie z § 2 niniejszego rozporządzenia.

Komisje Obywatelskie będą różne, o różnym składzie dla poszczególnych przedmiotów wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 1926 r. (D. U. R. P. Nr. , poz. , 1926 r.).

§ 4.

Do zakresu działania Komisji Obywatelskich należy wydawanie opinji na żądanie sądów, władz administracyjnych i instytucji publicznych w sprawach o przekroczenia rozporządzeń wydanych na podstawie punktów c) i d) art. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1925 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku.

Komisja Obywatelska obowiązana jest przed powzięciem uchwały zapoznać się z wyjaśnieniem pozwanego (oskarżonego).

Uchwały Komisji Obywatelskiej co do cen i kalkulacji, sprzeczne z cyfrowemi dowodami oskarżonego, winny być cyfrowo i szczegółowo umotywowane.

§ 5.

Posiedzenia Komisji Obywatelskiej zwołuje, w miarę potrzeby, delegat władzy administracyjnej, który posiedzeniom tym przewodniczy, nie biorąc jednak udziału w głosowaniu.

Przewodniczący Komisji Obywatelskiej zwołuje posiedzenia w ciągu 3-ch dni od postawienia żądania przez sąd, władzę administracyjną lub instytucję publiczną. Wniosek Komisji Obywatelskiej zostaje przyjęty większością głosów.

Posiedzenia Komisji prawomocne są w pierwszym terminie w obecności przynajmniej 1/3 członków, z zastrzeżeniem proporcjonalnego udziału przedstawicieli poszczególnych grup. Gdyby posiedzenie Komisji Obywatelskiej, z powodu braku odpowiedniej liczby członków, w pierwszym terminie nie doszło do skutku, następne — prawomocne bez względu na liczbę uczestników — winno odbyć się w ciągu następnych 3-ch dni.

Członkowie Komisji Obywatelskich winni wzywani być na posiedzenia pisemnie przynajmniej na 24 godzin przed terminem posiedzenia.

§ 6.

Władza nadzorcza właściwej gminy ma prawo rozwiązać Komisję Obywatelską z równoczesnem poleceniem bezzwłocznego powołania nowej Komisji w innym składzie osobowym.

§ 7.

Władza administracyjna, przed wydaniem orzeczeń karnych za przekroczenia rozporządzeń, wydanych na podstawie punktów c) i d) art. 1 ustawy z dn. 29-go grudnia 1925 r. (D. U. R. P. Nr. 1, poz. 2, r. 1926) powinna w każdej sprawie wysłuchać opinji powołanych niniejszem rozporządzeniem Komisji Obywatelskich, przyczem, gdyby opinja Komisji Obywatelskich była dla oskarżonego nieprzychylną, przysługuje ostatniemu prawo uzasadnienia przed władzą administracyjną swej kalkulacji.

§ 8.

Niniejsze rozporządzenie obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem części górnośląskiej Województwa śląskiego, do dnia 31 grudnia 1926 roku, o ile rozporządzenie niniejsze nie zostanie cofnięte wcześniej.

§ 9.

Termin wejścia w życie niniejszego rozporządzenia ogłosi dla poszczególnych gmin Minister Spraw Wewnętrznych oddzielnym rozporządzeniem.

Sprostowanie: W odpowiedzi Nr. 45 str. 14-a Nr. 2 „Młynarza Polskiego" z dn. 31 stycznia została popełniona omyłka drukarska, a mianowicie: zamiast w 8-ym wierszu: „Do IV kategorji" winno być **VI kategorji.**

PROJEKT O POWOŁANIU KOMISJI FACHOWYCH.

Rozporządzenie Rady Ministrów o uregulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz odzieży i obuwia.

Na mocy art. 1 p. c. ustawy z dn. 29-go grudnia 1925 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U. R. P. Nr. 1, poz. 2, r. 1926), zarządza się, co następuje:

§ 1.

Ceny na mąkę, pieczywo, mięso, słoninę, smalec i wyroby masarskie, jakoteż na odzież i obuwie mogą być wyznaczane, w miarę potrzeby, w myśl przepisów niniejszego rozporządzenia, na zasadzie kosztów produkcji i gospodarczo usprawiedliwionych kosztów wymiany z uwzględnieniem prawa odkupu, cen rynkowych na surowce i t. p. i godziwego zysku.

§ 2.

Przy zarządach gmin miejskich i wiejskich, które uprzednio uzyskają na to zgodę Wojewody, powstają Komisje Fachowe, które regulują ceny na wszystkie lub niektóre przedmioty powszedniego użytku, wymienione w § 1 niniejszego rozporządzenia.

Komisje Fachowe określą rodzaj (gatunki) przedmiotów, na które będą wyznaczane ceny. Wyznaczyć ceny można tylko na te rodzaje przedmiotów, które na miejscowym rynku są niezbędnym artykułem spożywca.

Co do cen na odzież i obuwie, to mogą być wyznaczane ceny jedynie na zwyczajne obuwie i odzież, gotowe, robocze i przeznaczone dla ludności robotniczej i włościańskiej i nie wykonane bezpośrednio na zamówienie spożywcy.

Na wniosek miejscowych korporacji, zrzeszeń i organizacji społecznych Komisja Fachowa obowiązana jest powziąć decyzję, co do potrzeby wyznaczania cen .

§ 3.

Komisje Fachowe powołuje kierownik zarządu gminy. Komisje te składają się najmniej z trzech miejscowych obywateli, z których zawsze $^2/_3$ reprezentuje przemysł, $^1/_3$ zaś handel. Liczbę członków Komisji ustala zarząd gminy.

Komisje Fachowe będą różne, o różnym składzie dla poszczególnych przedmiotów, wymienionych w § 1 niniejszego rozporządzenia.

§ 4.

Członków Komisji Fachowych delegują, na wezwanie kierownika zarządu gminy, właściwe związki i zrzeszenia, przyczem jednocześnie wyznaczają zastępców, mających prawo uczestniczenia we wszystkich posiedzeniach Komisji z głosem doradczym.

Gdzie brak lokalnych związków lub zrzeszeń, Wojewodowie wskazują związki lub zrzeszenia terytorjalne, które mają prawo wysyłanie delegatów do Komisji.

W razie niedelegowania przez właściwe związki lub zrzeszenia członków do Komisji Fachowych, członków tych powołuje zarząd gminy z pośród osób fachowych i zgodnie z § 3 niniejszego rozporządzenia.

§ 5.

Do zakresu działania Komisji Fachowych należy:

1) regulowanie cen na mąkę, pieczywo, mięso, słoninę, smalec i wyrobu masarskie, jako też na odzież i obuwie na zasadzie kosztów produkcji i gospodarczo usprawiedliwionych kosztów wymiany z uwzględnieniem prawa odkupu, cen rynkowych na surowce i t. p. i godziwego zysku.

2) sprawdzanie kalkulacji cen, składanych Komisji Fachowej przez wytwórców i kupców.

§ 6.

Posiedzenia Komisji Fachowych zwołuje kierownik zarządu gminy lub jego zastępca w miarę zmiany konjuktury rynkowej lub na żądanie $^1/_3$ członków Komisji. Posiedzeniom Komisji Fachowej przewodniczy, bez udziału w głosowaniu, delegat władzy administracyjnej, względnie kierownik zarządu gminy lub jego zastępca. Przewodniczący Komisji zwołuje posiedzenie w ciągu trzech dni od postawienia żądania przez władze administracyjne, korporacje, zrzeszenia i organizacje społeczne lub $^1/_3$ członków Komicji. Wniosek Komisji zostaje przyjęty większością głosów. Posiedzenia Komisji Fachowych prawomocne są w pierwszym terminie w obecności conajmniej 2-ch członków, z zastrzeżeniem proporcjonalnego udziału przedstawicieli przemysłu i handlu.

W razie braku odpowiedniej liczby członków, posiedzenie Komisji w drugim terminie odbyć się winno w ciągu następnych 3-ch dni i prawomocne jest bez względu na liczbę uczestniczących w niem osób.

Członkowie Komisji Fachowych winni być wzywani na posiedzenie pisemnie przynajmniej na 24 godzin przed terminem posiedzenia.

W razie potrzeby, może Komisja Fachowa wzywać rzeczoznawców i z poza swego grona.

§ 7.

Uchwalono przez Komisję Fachową ceny ogłasza zarząd gminy w ciągu 2-ch dni od powzięcia przez Komisję odpowiedniej uchwały, kierownik zarządu zaś, wzgl. jego zastępca poda ceny tę do wiadomości publicznej, przyjętym w danej miejscowości zwyczajem, najpóźniej w ciągu 25 godzin od ogłoszenia przez zarząd gminy. Ogłoszone ceny obowiązują następnego dnia po ukazaniu się publicznego zawiadomienia, lecz nie przed upływem 24-ch godzin od chwili ukazania się tego zawiadomienia.

Dzień i sposób ogłoszenia cen odnotowuje przewodniczący Komisji na protokóle uchwały Komisji Fachowej. Odpis protokułu winien być przesłany władzy nadzorczej gminy.

§ 8.

Od uchwały Komisji Fachowej przysługuje każdemu z członków Komisji oraz korporacjom, zrzeszeniom i organizacjom społecznym prawo odwołania się w terminie trzydniowym od daty ogłoszenia uchwały od właściwej władzy nadzorczej, która w terminie najkrótszym decyduje ostatecznie.

§ 9.

Władze nadzorcze właściwej gminy mają prawo:

1) polecić zarządowi gminy, by spowodował Komisję Fachową do wyznaczania cen.

2) Uchylić uchwałę Komisji Fachowej, przyczem decyzja ta musi być należycie umotywowana.

3) rozwiązać Komisję Fachową z równoczesnem poleceniem bezzwłocznego powołania nowej Komisji w innym składzie osobowym.

4) uchylić prawo działania Komisji Fachowych w poszczególnych gminach.

§ 10.

Winni przekroczenia cen, oznaczonych w myśl niniejszego rozporządzenia, ulegną karze wg. art. 3, 4 i 5 ustawy z dn. 29 grudnia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 1, poz. 2, r. 1926).

Władze administracyjne przed wydaniem orzeczeń karnych za przekroczenia cen, oznaczonych w myśl niniejszego rozporządzenia, winny stosować się do przepisów art. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 1925 r. (D. U. R. P. Nr. 1, poz. 2, r. 1926).

§ 11.

Niniejsze rozporządzenie obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem części górnośląskiej Województwa Śląskiego, do dnia 31 sierpnia 1926 roku, o ile nie zostanie cofnięte wcześniej.

§ 12.

Termin wejścia w życie niniejszego rozporządzenia ogłosi dla poszczególnych gmin Minister Spraw Wewnętrznych oddzielnym rozporządzeniem.

Z KIELECKIEGO ODDZIAŁU ZW. MŁYNARZY.

W grudniu roku ubiegłego odbyło się w Kielcach posiedzenie Zarządu powiatowego Związku Młynarzy z następującym porządkiem dziennym: a) wybór przewodniczącego, b) odczytanie protokółu z poprzedniego zebrania, c) omówienie spraw importu mąki amerykańskiej, d) sprawa składania zeznań o podatku obrotowym i dochodowym, e) konieczność prowadzenia ksiąg rachunkowych przez poszczególne młyny, f) sprawa utworzenia Komisji wodnej, g) sprawa delegacji do Warszawy i h) wolne wnioski.

Na przewodniczącego obrano p. Godowskiego jednogłośnie przez aklamację. Pan przewodniczący w krótkiem przemówieniu oświetlił najważniejsze momenty przeżywanego położenia w młynarstwie. Sekretarz oddziału przeczytał protokół z ostatniego posiedzenia Zarządu. Protokół został przez obecnych przyjęty do potwierdzającej wiadomości bez żadnych zmian i poprawek. Mając na uwadze masowy wywóz zagranicę zboża, a w szczególności pszenicy co w konsekwencji pociągnie za sobą brak surowca na rynku naszym na przednówku, obecni postanowili wystąpić do Centr. Związku z prośbą o dokonanie łącznie z innemi reprezentacjami młynarskiemi wystąpień zmierzających do utrudnienia wywozu surowca.

Poczem przystąpiono do omówienia spraw związanych z podatkami obrotowym i dochodowym, jak również koniecznością prowadzenia ksiąg handlowych. Postanowiono, aby wszyscy młynarze członkowie, mający kłopot ze złożeniem zeznań o podatkach, udawali się do Sekretarjatu Oddziału, gdzie otrzymają bezpłatnie potrzebne im informacje i porady. Przyczem przypomniano, że wszyscy właściciele młynów I, II, II, IV i V kategorji obowiązani są do składania zeznań o obrocie za II półrocze 1925 r. do dnia 15 lutego 1926 r. Właściciele młynów zaliczonych do VI, VII i VIII kat. przemysłowej, jakkolwiek nie są obowiązani do składania zeznań i konieczności prowadzenia ksiąg hadlowych, w ścisłem tego słowa znaczeniu, powinni jednak zeznanie składać i książki prowadzić, gdyż wtedy korzystają z tych samych uprawnień, co płatnicy pierwszych kategorji, a więc z dowodu, prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych, przy przedstawieniu, których Komisja szacunkowa nie może ustalić obrotu odmiennie od zeznanego. Podkreślono w przemówieniu, że niezłożenie zeznania powoduje utratę prawa odwołania się (złożenia rekursu) na wypadek zbyt wysokich określonych podatków.

Zdecydowano zaprowadzić we młynach rachunkowość w/g. wzorów opracowanych przez Zarząd Oddziału.

W związku z ustawą wodną i organizacją wojewódzkich rad wodnych i powiatowych Komisyj wodnych wygłosił referat p. Baster. Dla obrony słusznych interesów młynarstwa wodnego zgodnie z ustawą, wydelegowano pp.: Stefana Michalczewskiego i Michalika do wzmiankowanych Komisji.

Wkrótce Zarząd zwoła walne zebranie członków na którem zostaną przedstwione dotychczasowe prace Zarządu jak również zostanie dokonana zbiórka zaległych i bieżących składek na rzecz Centrali.

Na tem posiedzenie zakończono.

Rynek zbożowy.

	5/II	10/II	15/II	UWAGI
Warszawa				
pszenica	35.36	34.35		cena stacja załadowcza
żyto	22.—	20.—	20.50	„ „ „
mąka żytnia „0000“ 50% . . .	43.50	42.—	42.—	*) loco Warszawa
otręby żytnie	14.50	14.—	14.—*)	
jęczmień (browarny)	24.50	24—25—	25.—	franko stacja załadowcza
owies	23.—	22.50	23.50	„ „ „
Poznań				
pszenica	34.—	33.—	33.—35.—	loco Poznań
żyto	21.—	19.50	20.—21.—	„ „
jęczmień (browarny)	23.50	22.50	—	„ „
owies	21.50	20.—	—	„ „
mąka żytnia 70%	33.50	32.—	32.—	„ „
otręby żytnie	12—14	11.25—14.25	13.50	„ „

*) Ceny podane za 100 kg.

Rynek pieniężny od 2/I—15/I 1926 r.

	2/II	5/II	8/II	12/II	15/II
Dolary Stanów Zjednoczonych . . .	7.20	7.28	7.30	7.30	7.30
Funty angielskie	35.60	35.50	35.60	35.50	35.50
Franki szwajcarskie (za 100 fr.) . .	140.30	140.50	141.20	141.—	141.—
Franki francuskie „ . .	27.08	27.20	27.30	27.50	27.50
Korony czeskie (za 100 koron) . .	21.—	21.20	21.60	21.40	21.60

Spieszcie z wpłacaniem składek!

Roczna składka członkowska zgodnie z uchwałą Walnego Zebrania Delegatów Zw. Mł. Pol. dn. 15 czerwca 1925 r. wynosi:

Od wiatraków i młynów jednozłożeniowych . . . . . . po **2** zł. **50** gr.
„ o 2-ch i więcej złożeniach . . . . po **2** zł. **50** gr. od złożenia
Od młynów o 2-ch i 3-ch złożeniach . . . . po **5** zł. — gr. „
„ o 4-ch i 5-ciu złożeniach . . . . po **8** zł. — gr. „
„ o 6-ciu i więcej złożeniach . . . . po **10** zł. — gr.

Za złożenie liczy się pojedyńczy postaw walcowy (podwójne postawy walcowe oblicza się w stosunku 2-ch złożeń), **jedna para kamieni, perlak i jagielnik.**

Majstrowie, kierownicy młynów, monterzy, technicy, czeladnicy płacą rocznie **2** zł. **50** gr.

Wpisowe jednorazowe dla nowych członków wynosi 5 złotych.

Należności można przesyłać na nasze konto w P. K. O. Nr. 1615.

Kto nie opłacił jeszcze składki lub nie poczynił dopłat za 1925 r. niech śpieszy z dopełnieniem tego obowiązku.

Składki członkowskie są poważnie zmniejszone, a więc z uregulowaniem nie należy się ociągać.

Ś. P.

KAROL MICHLER

Znany przemysłowiec młynarski, właściciel dó .r Radzików pod Błoniem i długoletni członek Zw. Młynarzy Polskich, po długiej chorobie zmarł w 71 roku życia.

Ś. p. Karol Michler, dzięki swej energji i pracowitości utworzył szereg placówek przemysłowych. Założone przezeń w 1831-im roku zakłady przemysłowo-zbożowe i młyny w dzielnicy wolskiej powstały z niewielkiego warsztatu pracy, który zmarły swoją pracą wysoce intensywną rozwinął i doprowadził do kwitnącego stanu.

Tak samo nabywszy przed laty kilkunastu zrujnowany majątek Radzików w pow. błońskim, ś. p. Karol Michler ciągłem ulepszaniem i wzorową administracją zdołał go dźwignąć z upadku i uczynić jednym z najbradziej uprzemysłowionych i wysoko postawionych w zakresie hodowlanym nietylko w najbliższej okolicy.

W ostatnich latach coraz bardziej podupadający na zdrowiu, złamany nieszczęściami, które go spotkały, ś. p. Karol Michler odsunął się trochę od pracy, zachowując jednak stanowisko kierownicze i wspierając utworzone przez siebie placówki przemysłowe swoją radą i wiedzą fachową.

Oszczędny, mało wymagający dla siebie, nie odmawiał pomocy innym, nie szczędził grosza na cele filantropijne i społeczne, czyniąc to z niezwykłą skromnością i prostotą.

Ś. p. Karol Michler pozostawia po sobie dobre wspomnienie i żal serdeczny wśród tych, którzy go znali i mieli sposobność poznać jego żądzę czynu, silną wolę i dobroć serca.

Rodzinie zmarłego, dotkniętej bolesnym smutkiem, składamy na tej drodze szczere nasze współczucie.

Niechaj ziemia ojczysta, dla której zmarły pełen poświęcenia żył, pracował — będzie Mu lekką.

Dział Gospodarczy

W SPRAWIE PODNIESIENIA CŁA NA NIEKTÓRE IMPORTOWANE MASZYNY MŁYŃSKIE.

Polski Związek Przemysłowców Metalowych w Warszawie zwrócił się do nas z prośbą o umieszczenie na łamach „Młynarza“ komunikatu Podgrupy Fabryk Maszyn Młyńskich, treści następującej:

Szanowny Panie Redaktorze !

W N-rze 23 „Młynarza Polskiego“ z dnia 15 grudnia r. z. został wydrukowany artykuł p. t.: „Nowa taryfa celna, podpisany przez p. T. Sz., w końcu którego powiedziano:

„Wiemy dobrze, że produkcja krajowa maszyn stoi jeszcze na niskim poziomie technicznym i bez maszyn zagranicznych, szczególniej wymagających większej precyzyjności w wykonaniu, jak np. walcy, długo jeszcze obyć się nie potrafimy; dlatego też podniesienie cła na wszystkie te maszyny przy wątpliwej korzyści dla krajowej wytwórczości zwiększy koszty instalacyjne w młynach i zarządzenie to dla interesów naszego przemysłu uznać musimy za niekorzystne“.

W powyższych słowach mieści się cały szereg nieścisłości, krzywdzących rodzimy przemysł maszyn młyńskich, wobec czego zakładamy energiczny protest przeciwko niedokładnemu przedstawieniu sprawy.

Prawdopodobnie autorowi artykułu nie jest wiadomem (a być może i szerszym kołom młynarzy wogóle), że:

1) poważniejsze polskie warsztaty pracy wyposażone są w precyzyjne obrabiarki i gryzarki,

2) że podstawy walcowe nie są maszynami precyzyjnemi, ponieważ zboża z dokładnością do $^{1}/_{10}$ lub do $^{1}/_{100}$ nie miele się, lecz są to maszyny, wymagające tylko dokładnego wykonania, co w zupełności można osiągnąć przy posiadanych obrabiarkach, np. podstawy podwójne posiadają całożelazne postumenty, odlewane z jednej sztuki i całkowicie obrabiane na specjalnych frezarkach,

3) że podstawy walcowe, wyrabiane w krajowych wytwórniach, zarówno pojedyńcze, jak i podwójne, nie ustępują dzisiaj wyrobom zagranicznym i że taki sam przemiał, zarówno co do jakości, jak i ilości mąki, można otrzymać na podstawach krajowych, jak i zagranicznych, o czem doskonale wie z praktyki zarówno młynarz przemysłowy, jak i t. zw. „chłopski".

Dowodem może służyć cały szereg podziękowań od młynarzy i referencyj, nietylko na postawy walcowe, lecz i na inne maszyny, któremi fabryki na żądanie służyć mogą,

4) że przy archaicznym sposobie myślenia „tylko to dobre, co zagraniczne", nigdy rodzimy przemysł nie dojdzie do wielkości i siły przemysłu zagranicznego, i gdyby się popierało hasło „swój do swego po swoje", napewno nie byłoby takich „wątpliwych korzyści", wyrażających się dzisiaj w zamykaniu fabryk i wzrastającem bezrobociu, co obecnie widzimy.

Prosząc o pomieszczenie tych paru słów w „Młynarzu Polskim", pozostajemy

z poważaniem

Podgrupa Fabryk Maszyn Młyńskich

przy Polskim Związku Przemysłowców Metalowych.

—— o ——

Stosownie do życzenia, wyjaśnienie podgrupy fabryk maszyn młyńskich w całości zamieszczamy, niestety jednak przytoczone motywy nie są w stanie nietylko zmienić, ale nawet zachwiać w nas poglądu, wypowiedzianego przez p. T. Sz. w Nr. 23 naszego pisma i w dalszym ciągu stoimy na stanowisku, że podniesienie stawek celnych na maszyny młyńskie z punktu widzenia interesów przemysłu młynarskiego uznać trzeba za niekorzystne.

Jeżeli według opinji podgrupy fabryk maszyn młyńskich, sprawa przedstawiona została przez p. T. Sz. niedokładnie, to w nadesłanem sprostowaniu ujęta została wybitnie jednostronnie i ma na względzie nie dobro całokształtu naszego życia gospodarczego, lecz wyłącznie interesy bardzo nielicznych zresztą wytwórni maszyn młyńskich.

Firm, uważających za swą specjalność budowę maszyn młyńskich, posiadamy w Polsce nie więcej jak 5, poza tem niektóre warsztaty podejmują się remontu maszyn młyńskich, narówni z remontem maszyn rolniczych i innych, używanych w gospodarstwie rolnem.

Młynów natomiast walcowych mamy w Polsce przeszło 5000. Zestawienie tych dwóch liczb stwierdza chyba dość wyraźnie, że istniejące wytwórnie maszyn młyńskich nie są w stanie sprostać zapotrzebowaniu młynarstwa i że przy dzisiejszym stanie wytwórczości krajowej import maszyn cudzoziemskich jest nieodzowny.

Krajowa wytwórczość maszyn młyńskich, chroniona była zawsze cłem wwozowem, dochodzącem do 40% wartości maszyn i jeżeli mimo to przy sprzyjających warunkach zbytu, wytwórczość ta nie jest w stanie takiego rozkwitu, jaki wszyscy radzibyśmy widzieć, to przyczyn tego zjawiska niepodobna upatrywać tylko w niedostatecznej ochronie celnej. Ponieważ maszyny młyńskie nie są maszynami precyzyjnemi, a wytwórnie polskie maszyn młyńskich zaopatrzone są w precyzyjne obrabiarki i gryzarki, to tembardziej niechlubnem świadectwem dla krajowej wytwórczości jest powszechna opinja młynarzy o znacznem ustępowaniu pod względem technicznego wykonania i dokładności w pracy maszyn krajowych w porównaniu z maszynami cudzoziemskiemi. Jeżeli podgrupa fabryk maszyn młyńskich twierdzi, że postawy walcowe krajowego wyrobu nie ustępują wyrobom zagranicznym, o czem wie doskonale z praktyki zarówno młynarz przemysłowy, jak i t. zw. młynarz „chłopski", to twierdzenia tego bynajmniej nie możemy uważać za opinję młynarstwa i możemy mu przeciwstawić bardzo liczne, niestety, skargi i narzekania na krajowe maszyny i na sposób obsłużenia przez krajowe wytwórnie. Z takiemi skargami wraz z prośbą o pomoc i radę zbyt często zwracają się do nas członkowie Związku Młynarzy.

Polityka celna w każdem państwie ma na celu dobro gospodarcze całego kraju, jako jednolitego organizmu i nie może na dłuższą metę stwarzać przywilejów ani dla producenta, ani też dla konsumenta. Zbyt nizkie stawki celne na dany produkt mogą doprowadzić do upadku pewne gałęzie produkcji i staną się dla kraju szkodliwe, ale i zbyt daleko posunięta ochrona celna stwarza cieplarniane warunki egzystencji dla danego przemysłu i również jest dla kraju niepożądana. Zbyt wysokie stawki celne wywołują mniejszą dbałość o udoskonalenia techniczne i doprowadzają do partactwa. Hasło „swój do swego po swoje" musi być stosowane z umiarem i nie powinno być nigdy związane z uszczerbkiem dla tego, kto mu hołduje.

Poradnik Gospodarski

WIOSENNA UPRAWA ROLI.

Wiosenna uprawa roli powinna następować po wykonanych, starannych, możliwie najgłębszych orkach jesiennych. Na wszystkie bez wyjątku ziemie rozciąga się ta reguła jesiennej orki.

Pierwsze prace w roli rozpoczyna się wtedy, gdy rola dostatecznie obeschnie t. j. gdy inwentarz pociągowy na roli nie grzęźnie i nie pozostawia za sobą głęboko wtłoczonych śladów kopyt. Za wcześnie rozpoczęta uprawa wiosenna na ziemiach zwięzłych wywołuje fatalne skutki, gdyż wywołuje wzrost chwastów, psuje korzystną stukturę roli i uniemożliwia wszelką pracę bakterji.

O ile zachodzi konieczność orania, należy to dokonywać płytko — po 24 godzinach ugładzić włóką, ażeby promienie słoneczne nie spiekły ziemi i nie potworzyły zeschłych grud, któreby trzeba rozbijać

wałem lub rozkruszać młotami. Pamiętać należy, że każda orka suszy ziemię, a zbytnie wysuszenie roli może być w skutkach zgubnemi, szczególniej dla ziem lekkich, przewiewnych ciepłych.

Również wszelkie dokonane orki jesienne natychmiast po dostatecznem osuszeniu się roli należy wygładzać, doprowadzać do struktury gruzełkowatej, a to osiągą się zapomocą włóczenia lub bronowania roli. Nie wolno włoczyć ni bronować na mokro, t. j. gdy rola jeszcze za mokra do tej roboty. Włóką można niekiedy wcześniej z wiosną w pole wyjechać niż broną. Przez tego rodzaju wzruszenie roli w warstwie górnej, przerywa się podsiąkanie wody z głębi ziemi do jej powierzchni, co powoduje zachowanie wilgoci w ziemi.

Pamiętajmy zawsze o tem, że orka i wałowanie roli obsuszają i wyciągają wilgoć nawet z głębszych warstw ziemi, choć przez krótki czas z początku rzeczywiście zwilża warstwę orną lepiej i przyspiesza zejście posianego ziarna, a włoka i brona zachowują wilgoć w ziemi, przerywają podsiąkanie jej z głębi ziemi i powstrzymują przesuszenie gleby, choć górna warstwa wysycha więcej.

Rola zawleczona czy zabronowana na wiosnę nie wysycha tak szybko, nadto przez rozdarcie czubków skib wyrównują się dziury i nierówności między skibami, rola odchodzi spodem, pulchnieje i równo się zsiada, ogrzewa się łatwiej, przepuszcza wodę w spód, dobrzeje i staje się odpowiednią do siewu, nadto ułatwia rozwój, działanie i wnikanie do ziemi tych czynników, które ziemię polepszają i użyźniają, a mianowicie: karmy, powietrze, wody, drobnoustroji i t. d.

Gdyby w międzyczasie spadły wielkie ulewne deszcze, że na rolach po włoce utworzyłaby się skorupa, to trzeba ją zrywać ostremi bronami, żeby ułatwić dostęp powietrza do roli. Głębokość spulchnienia na ziemiach w dobrej kulturze i należycie uprawionych na jesieni, powinna być ściśle tak głęboka, jak mamy umieścić w niej nasienie, a to z tego względu, że idealne położenie ziarna siewnego kłosowych i strączkowych jest na nieporuszonej, ścisłej stale wilgotnej ziemi, toczone z boków i z wierzchu spulchnioną ziemią, doprowadzającą powietrze do nasienia. Na ziemiach niedrenowanych, ciężko przepuszczalnych, zimnych, zamulających się, zachwaszczonych, **niedoprawionych jesienią,** musi **być kompletne spulchnienie** na wiosnę. Dobry siewnik rzędowy umieszcza prawie wszystkie ziarna na jednakowej głębokości, wadliwe lub tępe radła umieszczają nasienie nierówno.

Wałowanie na wiosnę ma wielu zwolenników. Na ciężkich ziemiach Ciechanowskich często z dobrym wynikiem stosują wałowanie posianych jarzyn pierścieniowym walcem. Skutkiem nacisku walca, ziarnka w glebie wzajemnie do siebie się zbliżają, kanaliki robią się mniejsze, a włoskowata woda podchodzi niemi do ziarna. Ideałem wałowania byłoby, gdyby ta włoskowata woda tylko dochodziła do ziarna, ale to jest niemożliwe, podchodzi ona do samego wierzchu, wyparowuje i ziemia zanadto się wysusza, czyli zamiast dostarczyć siewom wilgoci, mamy wręcz przeciwny skutek.

Utrapieniem rolnika są chwasty. Przed wojną w Poznańskiem i Pomorzu bardzo często wszystkie rośliny uprawne pielono, bo wysokie ceny produktów rolnych w Niemczech pozwoliły na takie duże nakłady. Teraz produkty rolne są tanie, więc nie możemy sobie pozwalać na takie wydatki. Kto posiada bronki „Wedera" mógłby niemi plenić swoje zboża. Najodpowiedniejsza do tej czynności jest pora, kiedy zboże jare ma po 5 — 6 listków, a chwasty mają liścienie. Weder powinno się mocniej lub słabiej naciskać, zależnie od stanu roli. Przy nawracaniu trzeba Wedera unosić. O ile kto niema Wedera, może użyć zwykłej ostrej odpowiednio ciężkiej brony, tylko również nią nie nawracać na miejscu, lecz chodzić wokoło pola, bo dużo roślin byłoby na nawrotkach zniszczonych. Takie ostrożnie bronowanie tępi dużo chwastów, a mało uszkadza uprawnych roślin.

Gdzie wsiewamy trawy, koniczynę lub seradelę w zboże, tam powinniśmy ich siew wykonać przed samem bronowaniem, to wtedy nasienie jako pokryte ziemią, lepiej powchodzi. Pszenicę z reguły bronuje się na wiosnę. Czynność ta niszczy w niej chwasty i przeszkadza nadmiernemu wysychaniu roli, w przeciwnym razie tworzyłyby się szpary i rozrywałyby jej korzonki.

Gdyby rola w oziminach lub jarzynach pokazywała ślady nadmiernej suszy, t. j. pękałaby i ich liście zaczęłyby żółknąć, wówczas należy koniecznie ziemię poruszyć bronami.

Pytania i Odpowiedzi

Pytanie 95. Młyn nasz o charakterze przemysłowo-gospodarczym wykupywał dotychczas świadectwo przemysłowe kat. VI. Obecnie zaś tutejszy Urząd Skarbowy domaga się odemnie wykupienia oprócz już dotychczas świadectwa VI kategorji, również jeszcze świadectwa hadlowego II kategorji, powołując się przytem na nową ustawę o pod. przemysłowym.

Upraszam przeto uprzejmie o łaskawe bliższe wyjaśnienie, czy żądanie Urzędu Skarbowego jest prawne i słuszne.

Młyn motorowy w Puławach.

Odpowiedź. Żądanie Urzędu Skarbowego wykupienia świadectwa handlowego jest nie zgodne z § 14 ustawy z dn. 15 lipca 1925 r., o państwowym podatku przemysłowym (Dz. Ust. Nr. 79 zdn. 7/VIII 1925 r.).

Artykuł ten mówi. „Jeżeli przedsiębiorstwo przemysłowe oprócz zakładu przemysłowego prowadzi także zakład handlowy celem sprzedaży w nim wyrobów własnej produkcji, to tego rodzaju zakłady handlowe uważa się za oddzielne". Postanowienie jednak ustępu pierwszego tego artykułu **nie dotyczy zakładów** hurtowej sprzedaży własnej produkcji, o ile te zakłady są utrzymywane przez przedsiębiorstwo przy **samym zakładzie przemysłowym,** lub poza nim, lecz w obrębie miejscowości będącej jego siedzibą lub w miejscowości, będącej poza jego siedzibą, o ile jest to jedyny hurtowy zakład **sprzedaży poza siedzibą** zakładu przemysłowego.

Pytanie 96. Kalendarz-Notes na r. 1926 otrzymałem za który bardzo dziękuję. Chciałbym zapisać się na członka Związku proszę podać warunki. Przy sposobności prosiłbym o udzielenie wskazówek odnośnie: 1) czy mam wykupić świadectwo przemysłowe — posiadam młyn motorowy, 2 p. złożeń, daleko od miasta, mąką nie handluję; 2) jaka maszyna byłaby najlepszą do robienia kaszek, gdyż w tym celu mam zamiar założyć ganek.

D. H. z Bycza.

Odpowiedź. Celem należenia do naszego Związku prosimy wypełnić i podpisać załączoną deklarację, przesłać ją do nas i jednocześnie za załączonym przekazem P. K. O. wpłacić wpisowego zł. 5 (pięć) i składki rocznej zł. 10 (dziesięć).

Patent przemysłowy 7-ej kat. należy wykupić.

Wo wyrobu kaszy jęczmiennej radzimy nie ganek — lecz najnowszą łuszczarkę, „Omega" Nr. 1 — której prospekt załączamy.

Cena Nr. 1 w Warszawie na składzie obecnie plus minus zł. 2.000 bez zobowiązania wszakże.

Pytanie 102. Udaję się z prośbą do Sz. Zarządu o łaskawe udzielenie informacji, czy jest jaka ogólna taryfa zapłaty za pracę, obowiązującą wł. młyna względem pracowników.

W. St. z Bugaja.

Odpowiedź. W sprawie wskazania wysokości pensji stosowanych do młynarzy i praktykantów młynarskich wyjaśniamy, że zasadniczo norm takich niema.

Sprawa wynagrodzenia za pracę traktowana jest każdorazowo indywidualnie przez właściciela młyna. Określenie jednej ceny robocizny jest trudne, gdyż uzależnione to jest od wielu czynników jak i jakość i ilość przemiału, rodzaj przemiału (gosp. czy handl.) urządzenia młyna, kwalifikacje pracownika, stopień jego odpowiedzialności, wysokość otrzymywanych świadczeń w naturze i t. p.

W Warszawie zawierane są zbiorowe umowy między grupą właścicieli młynów, a związkiem pracowników młynarskich, odnośnie norm pracy, wypoczynku i wynagrodzenia pracowników we młynach.

Na ostatniej konferencji w Warszawie w listopadzie r. ub. ustalono pobory tygodniowe dla pracowników:

I	kategorji	— zł.	58.32 gr.
II	„	— „	55.50 „
III	„	— „	50.51 „
IV	„	— „	31.04 „

Do kwot tych doliczone są dodatki drożyzniane ustalone przez Główny Urząd Statyst. Oczywiście, że normy wyżej wskazane nie mogą być stosowane w Poznańskiem, jako zbyt wysokie.

Przypuszczamy, że staraniem Zjednoczenia Młynarzy Zach. Ziem. Polsk. w Poznaniu normy takie zostały opracowane na woj. Poznańskie. Zechce więc WPan łaskawie zwrócić się do nich z zapytaniem w tej sprawie.

Pytanie 103. Posiadam wiatrak poruszany wiatrem, sam jeden w nim pracuję i to nie stale z braku przemiału, uprzejmie zapytuję, czy obowiązany jestem wykupić świadectwo przemysłowe i czy podatki obrotowe, dochodowe słusznie są na mnie nakładane?

St. Mich. — Cieśle Wielkie.

Odpowiedź. Wyjaśniamy, że wiatraki takie muszą wykupywać świadectwa przemysłowe. Jedynie młyny i wiatraki znajdujące się obrębie własnych lub dzierżawionych gruntów, a zaspakajające wyłącznie potrzeby gospodarcze właścicieli względnie dzierżawców — zwolnione są od świadectw przemysłowych i podatku obrotowego.

Wysokość podatku obrotowego uzależniona jest od ilości otrzymanej „miarki" za przemiał.

Pytanie 104. Uprzejmie proszę o wyjaśnienie, gdzie i jak się mam starać o prawo prowadzenia młyna wodnego, w związku z obowiązującą ustawą wodną?

Odpowiedź. Odnośnie uzyskania koncesji wodnej należy nie zwlekając złożyć w tamtejszem Starostwie podanie, prosząc o przeprowadzenie dochodzenia wodoprawnego w celu ustawienia znaku wodnego, dla słusznego spiętrzenia. Do podania jednak należy załączyć plany wód, jakie posiada. Plany te jednak winny być wykonane przez inżynierów, posiadających specjalne uprawnienia rządowe do sporządzania podobnych prac. W wypadku jednak nieposiadania planów lub niemożności zamówienia takowych, ze względu na koszt należy w podaniu zaznaczyć, że plany nie załącza się z takiej to a takiej przyczyny.

Pytanie 105. Otrzymałem perlak z firmy Lwówek Poznańskie od inż. Pałaszewskiego. Maszyna ta jest mi nieznaną. Proszę o wskazówki czy na tym perlaku można czyścić zboże.

S. Z. z Butejek.

Odpowiedź. Perlak firmy Lwówek poznańskie może czyścić zboże t. j. żubrować, jak również obrabiać na perlak.

Na wierzchu jest do tego celu regulator, od ustawienia którego zależy czas trwania obróbki. Jeżeli regulator ustawimy na czas krótki — zboże ożubruje się, natomiast gdy posunie się regulator dalej i czas obróbki będzie odpowiednio dłuższy — z jęczmienia otrzymuje się perlak.

Mając na uwadze, że cały mechanizm jest na wierzchu i zupełnie widoczny, więc napewno pan łatwo się z jego działalnością zapozna i zorjentuje.

Przyczem zwracamy uwagę, aby obroty były odpowiednie t. j. Nr. 1 winien mieć około 550 obrotów. Sposób obliczenia obrotów podaliśmy w Kalendarzyku-Notesie na r. 1926.

SPROSTOWANIE.

W odpowiedzi Nr. 45 str. 14 wiersz 8-my w N-rze 2 „Młynarza Polskiego" z dnia 31 stycznia została popełniona omyłka drukarska, mianowicie **zamiast** słów „Do IV kategorji", **winno być** „Do VI kategorji".

Wydawca: Związek Młynarzy Polskich (Stanisław Pytlewski). **Redaktor:** Marjan Rutkowski.